

Projekt: Tvořivá škola, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.4.00/21.3505
Příjemce: Základní škola Ruda nad Moravou, okres Šumperk, Sportovní 300, 789 63 Ruda nad Moravou

Zařazení materiálu:

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT (III/2)

Předmět: ČJL, 6. ročník

Sada: 3

Číslo DUM: EU-OPVK-ICT-Č2ST-50

Název materiálu: Věta hlavní, věta vedlejší

Autor materiálu: Mgr. Barbora Říhošková

Anotace: Prezentace obsahuje teoretický výklad o větě hlavní a vedlejší, o druzích vět vedlejších a test na určování vět hlavních.

Metodický popis: Prezentaci je možné použít v hodinách mluvnice jako úvod ke skladbě. Žáci si osvojí základní znalosti o větě hlavní a vedlejší a v závěru mají možnost otestovat si získané znalosti.

Ověření materiálu ve výuce:

Datum ověření: 25. 10. 2012

Ověřující učitel: Mgr. Barbora Říhošková

Třída: VI. B

Materiál je určen k bezplatnému používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízeních. Jakékoliv další používání podléhá autorskému zákonu.

Tento výukový materiál vznikl v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VĚTA HLAVNÍ, VĚTA VEDLEJŠÍ

VĚTA HLAVNÍ, VĚTA VEDLEJŠÍ

- v souvětí rozlišujeme věty hlavní a věty vedlejší

Pro další výklad je nutné vysvětlení některých pojmů.

SOUVĚTÍ

- Souvětí je spojení dvou a více vět v jeden celek.
- Souvětí poznáme podle počtu přísudků – má dva a více přísudků.

Př.: Řekl to, aby měl čisté svědomí.

VĚTA HLAVNÍ (VH)

- Věta hlavní je taková věta, která mluvnicky nezávisí na jiné větě.
- Může stát i samostatně (jako věta jednoduchá) a bude mít význam.
- V každém souvětí se musí vyskytovat alespoň jedna věta hlavní.

Př.: Petr řekl, že na výlet nepojede.

VĚTA VEDLEJŠÍ (VV)

- Věta vedlejší je taková věta, která je mluvnicky závislá na řídicí větě.
- Řídicí větou může být věta hlavní, ale také jiná věta vedlejší.
- Nemůže stát samostatně, neměla by význam.
- Bývá k větě řídicí připojena podřadicími spojkami i vztažnými zájmeny.

Př.: Petr řekl, že na výlet nepojede.

DRUHY VEDLEJŠÍCH VĚT

Rozlišujeme tyto druhy vedlejších vět:

VV PODMĚTNÁ

VV PŘÍSUDKOVÁ

VV PŘEDMĚTNÁ

VV PŘÍSLOVEČNÁ – místní

- časová
- způsobová
- měrová
- příčinná
- účelová
- podmínková
- přípustková
- přívlastková
- doplňková

TEST

Označ větu hlavní.

Martin jí řekl, že si ji chce vzít za ženu.

Přijelo auto, které jsme si objednali.

Když si tatínek četl noviny, nesměl ho nikdo rušit.

Bylo mi sděleno, že jsem obsadil první místo.

Musím se pilně učit, abych dosáhl vyznamenání.

ŘEŠENÍ

Martin jí řekl, že si ji chce vzít za ženu.

Přijelo auto, které jsme si objednali.

Když si tatínek četl noviny, nesměl ho nikdo rušit.

Bylo mi sděleno, že jsem obsadil první místo.

Musím se pilně učit, abych dosáhl vyznamenání.

Seznam použité literatury a pramenů:

archiv autora

Objekty, použité k vytvoření sešitu, jsou součástí SW Activ Inspire, nebo pocházejí z veřejných knihoven obrázků (public domain) nebo jsou vlastní originální tvorbou autora.

Autor:

Mgr. Barbora Říhošková
Základní škola Ruda nad Moravou, okres Šumperk
zsroda@zsroda.cz
duben 2012